

SOLSTRÅLEN

PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Distrikt Nord

01-12-2023

Indhold

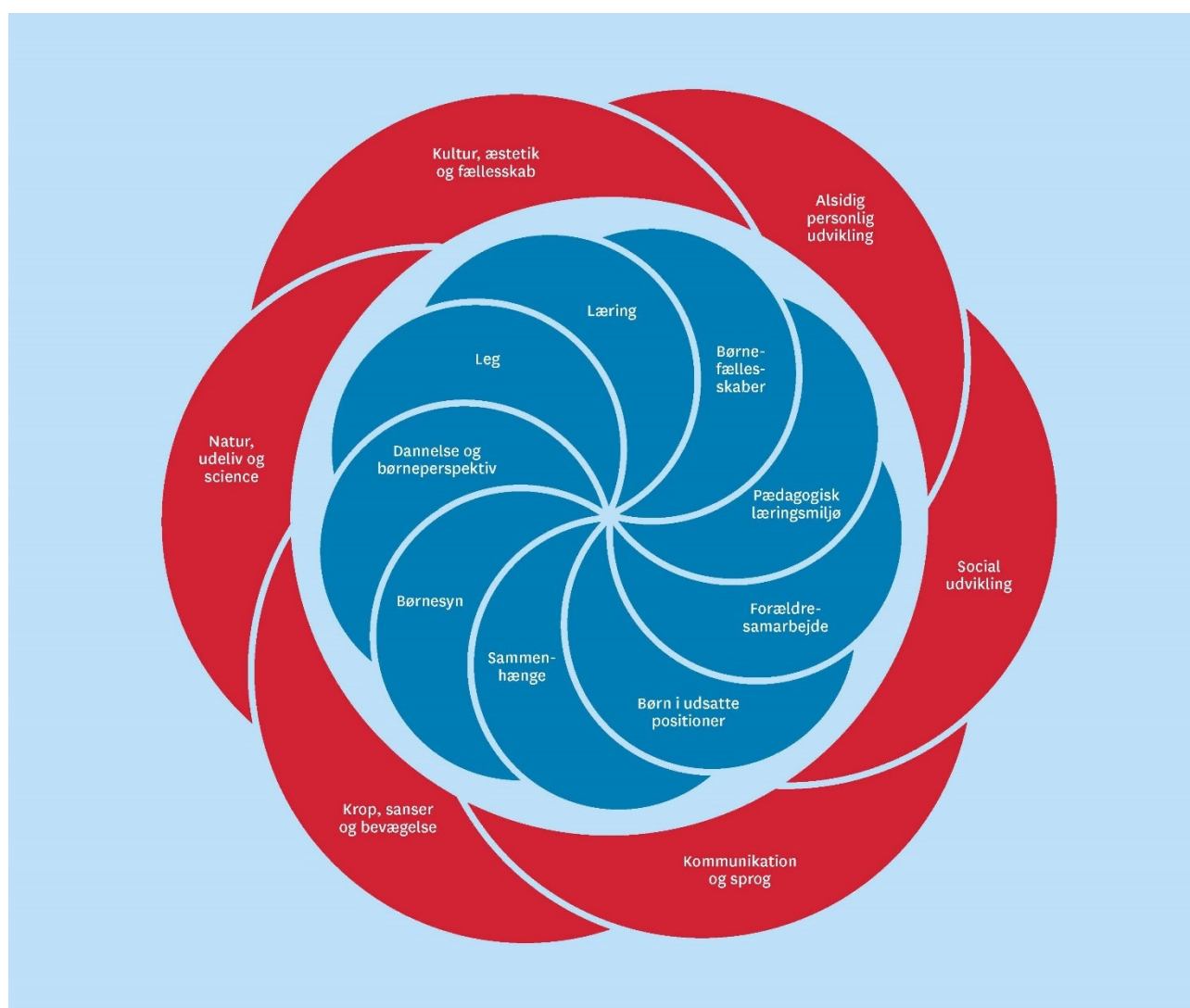
Det fælles pædagogiske grundlag.....	3
Det fælles tværgående mål.....	3
Vi arbejder med et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø.....	5
Vi samarbejder med forældrene om børns læring.....	6
Vi samarbejder med lokalmiljøet om stimulerende pædagogiske læringsmiljøer for børnene.....	7
Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner.....	9
Vi arbejder ud fra, at legen er grundlæggende i læringsmiljøerne, og at legen har en værdi i sig selv.....	10
Vi arbejder med pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen.....	11
Hvad er vores (det pædagogiske personales) forudsætninger for at arbejde med læringsmiljøer?.....	12

Det fælles pædagogiske grundlag

[Link til 'Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold' side 12-27](#)

De 6 læreplanstemaer

[Link til 'Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold' side 32-46](#)

Når vi læser vores fælles pædagogiske grundlag, giver det os anledning til følgende pædagogiske refleksioner?

At være nærværende voksne og skabe læringsmiljøer, hvor der er rum til fordybelse i mindre grupper, er en central del af vores daglige pædagogiske praksis. Herunder med fokus på pædagogisk relationskompetence hvor alle børn tilbydes fysisk og psykisk nærvær med udgangspunkt i barnets interesser og behov, -også de børn der ikke umiddelbart efterspørger dette. Vi er særligt opmærksomme på at kravtilpasse i forbindelse med selvhjulpenhed, selvregulering og personlig mestring, ved at støtte og guide børnene i alle sammenhænge og situationer. For bedst muligt at kunne støtte barnet i dets deltagelsesmuligheder/handlemuligheder, har vi fokus på samhørighed, medbestemmelse og børnefællesskaber. Vi vil være opmærksomme på at skabe et udviklende læringsrum i samarbejde med forældrene. Vi vil guide og vejlede i børnenes læring i hjemmet, for at støtte og styrke forældrenes betydning for børnenes udvikling. Vi har samme forventninger til alle forældre, om gensidigt samarbejde omkring barnet, men er samtidig bevidste om familiernes forskelligheder. Vi arbejder ud fra principperne i Marte Meo samt Low arousal tilgangen for at styrke et fælles sprog samt danne grobund for evaluering af vores pædagogiske praksis. Vi bestræber os på at arbejde konfliktnedtrappende ved at anvise nye initiativer samt kravtilpasse.

Vores refleksioner med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag skal være et levende dokument, som vi løbende drøfter både i personalegruppen og forældrebestyrelsen.

Vi arbejder med et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

- Hvad er børnegruppens udfordringer og ressourcer?
- Hvad skal børnenes perspektiv bidrage til i hverdagen?
- Hvad skal børnenes vurdering/oplevelse af deres fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø bidrage til i dagtilbuddet?
- Når vi inddrager børnenes perspektiv og deres vurderinger af børnemiljøet, hvilke tegn kan vi så se hos børnene?
- Hvilke refleksioner giver dette anledning til i forhold til aldersgruppen 0-2 år og 3-6 år?

Den samlede børnegruppes behov spænder bredt, hvilket kommer til udtryk ved mange forskelligartede udfordringer og ressourcer. Dette understreger vigtigheden af, at børnenes perspektiv skal bidrage til opmærksomhed på den fysiske indretning, herunder det fysiske børnemiljø, således at stuerne besidder forskellige læringsmiljøer. Heri skabes der rum for bl.a. fysiske aktiviteter, små kroge til f.eks. rollelege, konstruktionslege, dukke/køkkenkrog, huler samt den kreative leg. Børnenes oplevelse heraf skal bidrage til kontinuerlig udvikling af den pædagogiske praksis. Vi vil periodevis udskifte legetøjet, således at det er afstemt børnenes nuværende interesser, initiativer, behov og alder. Dette bidrager til både det æstetiske- og psykiske børnemiljø. Det æstetiske børnemiljø bliver endvidere understøttet af børnenes kreative produkter, f.eks. afstemt efter årstider og traditioner. Ved at vi er nærværende og aktivt deltagende i børnenes leg, opnår vi viden om børnenes trivsel og det psykiske børnemiljø. De planlagte pædagogiske aktiviteter tage afsæt i børnenes interesser og initiativer. Som pædagogisk personale har vi ansvaret for, at børnene møder passende udfordringer og læringsmuligheder, som er afstemt efter barnets alderstrin og nærmeste udviklingszone. Vores refleksioner tydeliggør at også børnesammensætningen i mindre grupper er af stor vigtighed for det psykiske børnemiljø. Dette ses ved at børnene tør være deltagende i fællesskaber, når de føler sig trygge. Ved at inddrage børnenes interesser fremmer vi børnenes engagement og deltagelsesmuligheder, hvilket også understøttes af det fysiske og psykiske børnemiljø.

Vi vil fremadrettet have større fokus på en ligeværdig og tålmodig kommunikation, hvor en konfliktnedtrappende tilgang er fremmede for et godt psykisk børnemiljø.

Vi samarbejder med forældrene om børns læring

- Hvad er forældregruppens forudsætninger og ressourcer?
- Hvad kan et øget fokus på gensidigt samarbejde mellem forældre og dagtilbud bidrage til i forhold til børnegruppens trivsel og læring?
- Hvilke tegn på trivsel, læring, udvikling og dannelse forventer vi at se hos børnene/børnegruppen, når vi aktivt samarbejder med og inddrager forældrene?
- Hvilke refleksioner giver dette anledning til i forhold til aldersgruppen 0-2 år og 3-6 år?

Vi får flere familier med forskellige behov og forudsætninger, hvilket har øget opmærksomheden på det individuelle forældresamarbejde. Vi vil fortsat møde familierne nysgerrigt og vejledende, og med den overbevisning at forældrene gør det bedste de kan.

Vi er bevidste om, at et øget fokus på forældresamarbejde, hvor gensidige forventninger er tydelige, er af stor betydning for børnenes trivsel, overskud, udvikling og læring. Ligeledes oplever vi, at størstedelen af vores forældre støtter op omkring deltagelse i forældremøder, kaffedage, sommerfest mm., og at vores forældre generelt er tilfredse med institutionen.

Et øget fokus på forældresamarbejdet skal bidrage til, at alle børn viser tegn på at høre til samt have en social tilknytning.

Vi arbejder med "Fri for mobberi", hvilket giver anledning til at inddrage forældrene i børnenes læring. Vi vil gerne kunne se, at et tæt samarbejde forældre og institution imellem –med fælles fokus- giver en genkendelighed hos barnet. De tegn vi gerne vil se er, at børnene kommer glade i institution, er glade for at være her, at de har lyst til at lege og lære samt være en del af et fællesskab.

Vi er, generelt på stuerne, meget opmærksomme på at dokumentere børnenes hverdag på Aula - hvad laver vi? Og hvorfor? Dette for at skabe sammenhæng mellem barnets hjem og daginstitutionen, og give forældrene mulighed for dialog med deres børn om barnets oplevelser.

Vores refleksioner viser, at barnets/familiens første møde med os skal være tillidsskabende uanset barnets alder. For at imødekomme dette og sikre "ens" opstart/aftaler for alle familier, vil vi revidere vores samtalepapirer. Blandt andet vil vi spørge ind til hvordan forældrene ønsker at modtage "svære beskeder".

Vi bestræber os på, at være to personaler til alle samtaler. Dette for at sikre sparring og gode referater.

Vi samarbejder med lokalmiljøet om stimulerende pædagogiske læringsmiljøer for børnene

- Hvem og hvad er vores lokalmiljø? (fx forældre, bedsteforældre, kulturinstitutioner, erhvervsliv, naturområder, skoler osv.)
- Hvilke samarbejder kan børnene særligt profitere af?
- Hvilke tegn på fx trivsel, læring, udvikling og dannelse vil vi forvente at se hos børnene, når vi samarbejder med lokalmiljøet?

Vores lokalmiljø er: Biblioteket, Portalen, Brogården/bondegård, Legeteket, Mosede Fort, Trylleskoven, Karlstrup nyskov, Ishøj teater/juleteater, Damagerskolen, Brandmand/førstehjælpskursus, Kirken/Julegudstjeneste.

På Brogården/bondegården skabes mulighed for viden om de forskellige dyr. Ture til brogården foregår i små grupper, således at der skabes rum for nærvær og fordybelse. Børnene kommer tæt på dyrene og lærer bl.a. om, hvordan de lever, spiser, sover samt dyrenes lyde. Børnene lærer om forsigtighed og respekt omkring dyrene, og har mulighed for at få svar på deres forskellige spørgsmål.

På Mosede Fortet er både museet og naturen genstand for børnenes opmærksomhed. Deltagelse i de arrangerede aktiviteter er ligeledes spændende og lærerigt for børnene. I Hedeland, strand og skov bliver børnene udfordret motorisk, samt får kendskab til krible/krable, årstider, flora og fauna etc. Vi ønsker, at styrke og udvikle børnenes dannelsesprocesser, således at de kan navigere i de forskellige sociale arenaer.

Vi oplever, at selv en lille udflugt, kan virke understøttende for børnenes sanser, opdagelseslyst, nysgerrighed, samt læren om respekt for naturen og dyrene. Børnene lærer at tage ansvar for vores miljø, samt at kende forskel på, hvordan man færdes i skoven og hvordan man færdes i trafikken.

Vi arbejder med et læringsmiljø for storebørnsgruppen, der skaber sammenhæng til 0. klasse.

(Udfyldes af børnehaverne og de integrerede institutioner)

- Hvad er storebørnsgruppens udfordringer og ressourcer?
- Hvad er formålet med læringsmiljøet for storebørnsgruppen?
- Hvilke tegn kan vi se på, at børnene får udbytte af læringsmiljøet i storebørnsgruppen?
- Hvilke tegn skal medarbejderne i 0 kl. kunne observere, der viser, at vi har skabt et læringsmiljø for børnene, der skaber sammenhæng til 0. kl?

Storbørnsgruppen er en aktiv gruppe med glade børn, der gerne vil deres børnehave og ikke er kede af at blive afleveret. Børnene leger rigtig godt sammen både i mindre og i større grupper, samt inde og ude på legepladsen. De er gode og kreative til at udnytte de fysiske læringsrum og finde på nye. Deres udfordring er deres selvværd og robusthed, samt det at give plads til andre og vente på tur og at løse konflikter ved dialog eller at hente hjælp, i stedet for at slå hinanden og blive uvenner. Deraf affødes et øget behov for voksenopmærksomhed og guidning, bl.a. ved opdeling i små grupper så ofte det kan lade sig gøre. Formålet med læringsmiljøet er at skabe en "rød tråd" mellem hjem, børnehave og skole, samt at fordre børnenes robusthed til overgangen fra børnehaven til SFO/skole. Læringsmiljøet skal udvikle livsduelige børn, som kan indgå i demokratiske processer og fællesskaber. Vi prioriterer nærvær og det at guide og bekræfte barnet i dets person, således at deres handlekompetencer og selvværd styrkes. Ydermere bruger vi tid på at styrke børnenes evne til koncentration og fordybelse, samt at ytre sig i større eller mindre grupper og deltage i udfordrende aktiviteter. De ønskværdige tegn er for os, at barnet har selvværd og selvindsigt nok til at foretage til- og fravalg, samt at behovsudsætte og kunne sætte sig selv i anden række. Vi ønsker at se tegn på, at børnene udvikler sig til at være gode kammerater. Dette øves kontinuerligt året rundt ved bl.a. "Fri for Mobberi". Personalet i 0. klasse skal møde robuste børn, som er aktivt deltagende i både leg og fagaktiviteter. De skal opleve, at børnene kan være fokuserede og formår at fordybe sig, samt at de kan navigere i de forskellige skift skoledagen bringer. Lærerne på Damagerskolen skal endvidere opleve, at vi har arbejdet med "De fælles mål for skolestart", som vi i samarbejde har udarbejdet i netværket. samt FFM som de også arbejder med.

Vi arbejder med læringsmiljøer, der tager højde for børn i udsatte positioner

- Hvad skal vi være opmærksomme på, når vi tilrettelægger læringsmiljøer gennem hele dagen, der skal fremme trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn i dagtilbuddet?
- Hvad skal vi være opmærksomme på, for at børnenes lege udvikler sig positivt for alle børn?
- Hvilke refleksioner giver dette anledning til i forhold til aldersgruppen 0-2 år og 3-6 år?

Vi skal have en øget opmærksomhed på struktur og planlægning i små grupper, samt have et øget fokus på at være nærværende og benævne, bekræfte og kæde sammen (Marte Meo elementer). En kontinuerlig del af vores pædagogiske praksis er refleksion og dialog om hvorledes børn i udsatte positioner trives. Vi vil bestræbe os på at etablere en feedback kultur, med fokus på det der lykkes.

Ved at inddrage en anden anskuelsesposition er det muligt at tilrettelægge læringsmiljøer efter morgenmaden, når vi har fordelt os på stuerne, samt om eftermiddagen efter frugt. Vi skal være opmærksomme på, at de 0-2 årige gerne vil have, at der er voksendeltagelse i legen. De 3-6 årige vil gerne have/danne nære sociale relationer, men kan have behov for at blive guidet af en voksen. Vi skal fokusere på at benævne og synliggøre barnets ressourcer, initiativer samt leg over for de andre børn. Vi skal reflektere over barnets behov, samt etablere rammer for små grupper og fordybelse. Når vi voksne går foran i legen, skal udgangspunktet være på barnet, for at hjælpe og guide i børnefællesskabet. På denne måde hjælper vi barnet til at skabe legerelationer og gør barnet interessant over for de andre børn, således at barnet kommer til at opleve sig som en del af fællesskabet. For at styrke barnets kompetencer, kræves der et tæt samarbejde med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere, ydermere skal vi påtage os det pædagogiske ansvar ved at tilbyde fysisk og psykisk nærvær, -også til de børn der ikke umiddelbart efterspørger dette.

I ydertimerne vil de voksne bestræbe sig på at være tilgængelige og nærværende ved at invitere til strukturerede fællesskaber.

Vi arbejder ud fra, at legen er grundlæggende i læringsmiljøerne, og at legen har en værdi i sig selv

- Hvad skal børnene have ud af, at legen har en central plads i hverdagens læringsmiljøer?
- Hvilke tegn kan vi se på, at børnenes leg anerkendes, respekteres og har en betydelig plads i hverdagen?
- Hvilke tegn kan vi se på, at vi som pædagogisk personale støtter, guider og rammesætter børnenes leg?
- Hvilke konsekvenser har børnenes leg for vores tilrettelæggelse af læringsmiljøerne?
- Hvad kan børnenes leg fortælles os om deres oplevelse af læringsmiljøerne?

Det er igennem legen at børnene lærer, udvikles og socialiseres. Børnenes leg afspejler vores samfund (normer, regler, værdier). Gennem legen kan barnet opleve en følelse af autonomi og at have indflydelse på egen identitetsforståelse og dannelse.

Legen skal være sjov og give mening for barnet. Ved den voksnes bevidsthed om at følge barnets initiativer, fordres barnets følelse af medbestemmelse (demokratisk dannelse). Når der er skabt mulighed for små grupper, laver børnene selv små lege i legen (går til købmand mens nogen er hjemme og så tilbage til fællesskabet igen). Når vi voksne agerer rollemodeller ved at benævne børnenes leg/initiativer/handlinger, udvikler legen sig og børnene forbliver fordybet i interaktionen. Når legen prioriteres, kan vi se tegn på, at legen udvikler sig. Flere børn bliver inkluderet og tilegner sig nye erfaringer, forståelser og legekompetencer, og får redskaber til at kunne indgå i flere legerelationer.

Vi tilrettelægger læringsmiljøer, hvor børnene opdeles i små grupper for at øge deres muligheder for at holde fokus på legen. Læringsmiljøet skal være fleksibelt og tage udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.

Ved at inddele børnene i små fællesskaber, bliver der mulighed for at den voksne kan deltage i legen, og derved opnå pædagogisk kapital. Når børnene har oplevelsen af et alsidigt læringsmiljø, ser vi, at de er optagede og fordybede i legen.

Vi arbejder med pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen

- Hvad skal børnene have ud af, at vi arbejder med læringsmiljøer gennem *hele* dagen (fx i middagsstunden, på legepladsen, i vokseninitierede aktiviteter og i den børneinitierede leg?)
- Hvilken effekt skal det have for børnene, at vi arbejder sammenhængende med de 6 lærerplanstemaer? i hverdagssituationer (fx i morgenstunden, i garderobesituationen, ved afhentning og på ture)?

Børnene skal via tryghed, forudsigelighed og nærvær føle sig betydningsfulde og opleve en høj grad af trivsel. Når vi arbejder med læringsmiljøer i små grupper, vil børnene opleve en bedre kontakt til de voksne og føle sig set og hørt. Dette vil muliggøre at børnenes koncentration, selvregistrering samt bevidsthed om omgivelserne styrkes. Gennem vekslende læringsmiljøer stimuleres barnets læringslyst og barnets kompetencer såsom empati, omstillingsparathed og selvstændighed. Vi ønsker, at vi med tilrettelagte læringsmiljøer gennem hele dagen, kan give børnene en oplevelse af, at den institutionelle hverdag er forudsigelig, hvilket giver barnet tryghed i at navigere i det velkendte. Når vi arbejder med læringsmiljøer i små grupper, vil børnene opleve voksne som er mere bevidste om deres pædagogiske praksis og som har mulighed for at følge børnenes initiativer. Hverdagsrutiner såsom garderobe-, wc-, samt spisesituationer i mindre grupper skal ligeledes implementeres for at skabe rum for nærvær, udvikling og læring. Endvidere bidrager hverdagssituationerne såsom måltider, samling etc. til at børnene får øje på hinanden og erfarer, hvorledes man tager hensyn og tilpasser sig fællesskabet. Via evalueringer og faglige refleksioner omkring børnenes læring og udvikling skal børnene opleve en kultur, der understøtter børnegruppens sproglige, kropslige, sociale, emotionelle og kognitive udvikling og læring.

Hvad er vores (det pædagogiske personales) forudsætninger for at arbejde med læringsmiljøer?

- Hvilke ressourcer og udfordringer har vi i forhold til at skabe læringsmiljø gennem hele dagen, som skaber trivsel, dannelse udvikling og læring for børnene?
- Hvilke ressourcer (herunder viden) og udfordringer har vi i forhold til de 6 lærerplanstemaer?
- Hvilke refleksioner giver dette anledning til?

Vi er fint fordelt med 60% uddannede pædagoger samt 40% medhjælpere. Vores ressourcer er, at vi er en personalegruppe med kompetencer, viden og interesser, der spænder vidt. Vi er gode til at profitere af viden- og erfaringsudveksling og har et stort ambitionsniveau både hvad angår faglighed og aktiviteter. Arbejdsklimaet/sammenholdet fungerer godt og afføder god stemning i hele huset, hvilket gør os til gode rollemodeller over for børnene.

Vi arbejder med tilgange fra Low arousal, Marte Meo, feedback og fra HAFU (det nye børnesyn) og vil til stadighed have fokus på dette.

Det kan være en udfordring, at fordele os kontinuerligt i små grupper velvidende, at det er en forudsætning for et godt læringsmiljø, fordi det betyder, at den voksne skal arbejde mere alene. Tidligere har vi været flere om en lidt større gruppe børn. Vi skal bruge mere tid på planlægning, forberedelse og evaluering af aktiviteterne. Det kan ligeledes være en udfordring at fordele børnene i små grupper pga. manglende rum. Vi skal udnytte alle muligheder, f.eks. gå en tur i nærmiljøet og benytte legepladsen som et uderum.

Planetstuen eller anden stue, samt pudrummet skal holdes åbent om eftermiddagen, i det omfang det er muligt at dele sig. Vi skal udvise respekt for hinandens pædagogiske praksisudøvelse ved at have så få forstyrrelser som muligt, da en god læringssituation kan gå tabt pga. manglende nærvær. Den voksnes rammesætning af aktiviteten eller legen er vigtig for børnenes læring og derfor, skal den voksne forberede sig på dagen.

Hvordan får vi arbejdet mere med forberedelse af aktiviteter/læringsmiljøet samt skriftlig evalueringskultur?